

Zápis z jednání Výboru proti mučení a jinému nelidskému, krutému, ponižujícímu zacházení a trestání

úterý 8. 4. 2019, Vladislavova 4, zasedací místnost v suterénu

Přítomné členky a členové výboru:

K. Hlaváčová, L. Janků, J. Kamínek, L. Rybová, M. Řeháček, T. Tylich, O. Vala, R. Vitek, L. Zamboj, P. Zvolánek

Hosté:

T. Palánová, J. Vodrážková

Nepřítomné členky a členové výboru

J. Drápal, M. Hejná, P. Konůpka, M. Matiaško, L. Ouředníčková, S. Pašková, J. Vrbický

Sekretariát:

R. Hueber, J. Machačka

Program jednání Výboru dne 4.12.:

1. Plnění doporučení CAT
2. Vydávání potvrzení o neplacení výživného na děti věznicemi
3. Reforma psychiatrické péče
4. Různé

1. Plnění doporučení CAT

R. Hueber informoval Výbor, že v současnosti je potřeba podat Výboru CAT do 18. května vyjádření k doporučením č. 15, 27 a 33 týkajících se provádění osobních prohlídek, zločinů z nenávisti a psychiatrických zařízení. Následně seznámil členy Výboru s připravovanou verzí vyjádření a poskytl jim příležitost se k němu vyjádřit.

L. Zamboj poznamenal, že by vězeňská služba měla provádět osobní prohlídky stejně jako Policie ČR tak, aby osoba v žádném okamžiku nebyla úplně nahá.

O. Vala uvedl, že VOP bude v tomto ohledu na vězeňskou službu také vyvíjet tlak.

L. Rybová se zeptala, jestli je možné seznámit se s nařízením generálního ředitele vězeňské služby, které upravuje provádění osobních prohlídek? Mělo by se také ověřit, zda jsou vnitřní řády věznic v tomto ohledu jednotné a jsou v souladu s tímto nařízením.

Výbor následně hlasoval o usnesení, ve kterém žádá tajemníka, aby požádal o výňatky nařízení generálního ředitele VS ČR č. 23/2014, o Vězeňské a justiční strážní s tím, že ověří, že informace v textu odpovědi pro CAT jsou v souladu se zněním interního aktu a na příštím jednání seznámí členy Výboru s výsledky.

Z 10 členů hlasovalo pro: 7
proti: 0
zdrželi se: 3

Usnesení bylo přijato.

R. Hueber přislíbil, že na další zasedání zařadí toto téma a poskytne získané informace.

O. Vala se zeptal, zda se vůbec Výbor chce věnovat tématu provádění osobních prohlídek napříč zařízeními?

Výbor hlasoval o tom, zda se chce na budoucích zasedáních věnovat obecně tématu osobních prohlídek napříč zařízeními.

Z 10 členů hlasovalo pro: 3
proti: 4
zdrželi se: 3

Návrh přijat nebyl.

R. Hueber podotkl, že toto téma může být případně znovu otevřeno v návaznosti na zprávu CPT a její zjištění.

2. Vydávání potvrzení o neplacení výživného na děti věznicemi

R. Hueber představil Výboru problematiku vyžadování potvrzení o neplacení výživného ze strany úřadů práce.

J. Vodrážková odpověděla, že se úřady práce řídí zákonem o pomoci v hmotné nouzi. Mají nárok žádat uplatnění nároku na výživné, ale to se děje samozřejmě individuálně. V případě, že je v daném partnerském vztahu nějaká problematická skutečnost jako např. domácí násilí, uplatnění tohoto nároku se nevyžaduje. Úřady práce navíc nepožadují doložení žádných potvrzení, stačí jim pouze informace od matky do protokolu, jestli výživné hrazené je nebo není. V případech, kdy by úřady práce takové potvrzení vyžadovaly, je nutné nahlásit toto pochybení u konkrétních úřadů.

L. Zamboj uvedl, že o takové praxi ví například z Ostravy, ale že do budoucna bude tedy tato pochybení řešit individuálně.

3. Reforma psychiatrické péče

T. Palánová představila reformu psychiatrické péče.
viz prezentace

L. Zamboj se zeptal, jaké je profesní složení manažerů kvality v nemocnicích? T. Palánová odpověděla, že složení je velmi různé, v 1 případě se jedná o primářku, dále jde hlavně o zdravotní sestry nebo inspektory sociálních služeb. L. Zamboj navázal s dotazem, jakým způsobem může tedy Výbor proti mučení podpořit reformu psychiatrické péče? T. Palánová odpověděla, že je potřeba témata hlavně hlídat a otevírat, k čemuž může Výbor napomoci.

L. Rybová se zeptala, čemu vděčíme za to, že důraz na lidská práva je nyní větší než v minulých letech a dále jakým způsobem reforma zohlední komunitní péči? T. Palánová odpověděla, že je tomu tak díky navázání spolupráce s WHO, která říká, že pokud hovoříme o kvalitě psychiatrické péče, je důležité se zaměřit hlavně na lidská práva. Reforma je provázána s dalšími projekty včetně komunitních služeb, a to nejen co se týče duševního zdraví. Do roku 2022 by mělo 2500 pacientů opustit institucionální péči směrem do přirozené komunity. Výhledově by se měly snížit kapacity nemocnic, zejména dlouhodobých lůžek.

K. Hlaváčová poprosila o konkretizování souvislosti mezi právní odpovědností zdravotnických pracovníků a nadužíváním omezovacích prostředků. T. Palánová odpověděla, že zdravotníci se bojí, že mají individualizovanou právní odpovědnost, byla by tedy potřeba osvěta, že to tak úplně

není, ale v psychiatrii existuje spousta mýtů a bylo by potřeba rozšířit dobrou praxi a zpřístupnit zdravotnickým pracovníkům informace.

Výbor požádal T. Palánovou o poskytování dalších materiálů a informací k tomuto tématu.

L. Rybová podotkla, že CPT právě vydalo nová doporučení ohledně omezovacích prostředků, ze kterých vyplývá, že podmínky v ČR nejsou s těmito standardy v souladu. Navrhla, aby se Výbor sešel v červnu a probral zjištění ve zprávě CPT a jejich případné propojení s aktivitami reformy psychiatrické péče.

Výbor přijal konsensuálně usnesení, že podporuje činnost Ministerstva zdravotnictví k realizaci reformy psychiatrické péče, bude v dalším období věnovat realizaci reformy pozornost a uvítá informace o výsledcích probíhajících šetření a realizaci plánovaných aktivit. Zároveň je připraven k připomínkování případných přijímaných materiálů.

4. Různé

L. Zamboj informoval Výbor, že neformální skupina příslušníků neziskových organizací se snaží iniciovat přijetí zákona o odškodnění sterilizovaných osob. Zákon je už napsaný, legislativní odbor Ministerstva spravedlnosti už ho posoudil, Ministerstvo spravedlnosti ale nechce být tím, kdo bude rozhodovat o nároku na odškodnění. S velkou pravděpodobností tento úkol tedy dostane Ministerstvo zdravotnictví. Předseda vlády zároveň doporučil poslanecký návrh zákona. Nyní je tedy potřeba přesvědčit poslance tak, aby pokud možno do července bylo možné návrh projednat. L. Zamboj by byl rád, kdyby Výbor vyslovil k přijetí zákona podporu.

Výbor požádal L. Zamboje, aby prostřednictvím tajemníka rozeslal návrh zákona. Tajemník pak slíbil, že připraví usnesení o podpoření přijetí zákona, o kterém budou členové následně hlasovat per rollam.

L. Rybová informovala Výbor, že Senát ČR přijal 20. března usnesení týkající se genocidy osob praktikujících Falun Gong v Číně a seznámila s ním členy Výboru. Usnesení se týká ČR převážně v tom, že těmto osobám jsou odebírány orgány bez jejich souhlasu a ČR by měla zaručit, aby transplantace takto získaných orgánů na jejím území neprobíhaly. L. Rybová slíbila, že text usnesení předá členům prostřednictvím tajemníka.

M. Řeháček navrhl, že poté, co se členové seznámí s usnesením Senátu, může Výbor požádat Ministerstvo zdravotnictví o informace, jakým způsobem je zaručen v ČR původ orgánů pro transplantaci.

L. Zamboj se zeptal, jestli by bylo možné získat více informací o vyšetření špatného zacházení z roku 2014 ve věznici Všehrdy. M. Řeháček přislíbil, že získá pro Výbor informace a na příštím zasedání je předá.

L. Rybová se zeptala, jestli existuje nějaká celostátní databáze žádostí o přemístění mezi věznicemi. M. Řeháček řekl, že žádná taková celostátní databáze neexistuje.

Výbor se shodl, že příští zasedání by se mohlo konat v červnu 2019.

Predběžná témata příštího zasedání:

1. Zjištění ve zprávě CPT a jejich případné propojení s aktivitami reformy psychiatrické péče
2. Zákon o sterilizacích
3. Zaručení původu orgánů určených pro transplantaci
4. Výsledek vyšetřování špatného zacházení z roku 2014 ve věznici Všehrdy